

Randaberg kommune

SÆRUTSKRIFT

MØTEBOK

FINANSDEPARTEMENTET

23. SEP. 2004

Saksnr. 0411847-116
Arkivnr.

Utvalg
Kommunestyret

Saksnummer
0096/04

Møtedato
16.09.2004

HØRING OM SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING - NOU 2004:12 BEDRE SKATTEOPPKREVING

Arkivsaknummer: 04/01315

Arkivkode : 024 & 13

Saksnummer	Utvalg	Møtedato	Saksb.
PS 0096/04	Kommunestyret	16.09.2004	TBH
PS 0067/04	Formannskapet	31.08.2004	TBH

Kommunestyret den 16.09.2004

Sak PS 0096/04

HØRING OM SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING - NOU 2004:12 BEDRE SKATTEOPPKREVING

Kommunestyrets vedtak:

Randaberg kommunestyre mener skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal oppgave og går i mot skatteoppkreverutvalgets forslag om å statliggjøre skatteoppkreverkontorene.

De kommunale skatteoppkrevere har dokumentert høy løsningsgrad, gode resultater og effektiv drift og ressursbruk. Randaberg kommunestyre ser derfor ingen fordeler eller forbedringspotensiale i en statlig overtagelse av skatteinnkrevingen. Kommunen vil imidlertid fortsette den pågående prosessen med nabokommunen for analyse av evt. forbedringspotensial ved interkommunale samarbeidsløsninger.

TT

Behandling:

Ved avstemming ble formannskapets tilråding enstemmig vedtatt.

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Formannskapet	0067/04	31.08.2004

Formannskapet tilrår:

Randaberg kommunestyre mener skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal oppgave og går i mot skatteoppkreverutvalgets forslag om å statliggjøre skatteoppkreverkontorene.

De kommunale skatteoppkrevere har dokumentert høy løsningsgrad, gode resultater og effektiv drift og ressursbruk. Randaberg kommunestyre ser derfor ingen fordeler eller forbedringspotensiale i en statlig overtagelse av skatteinnkrevingen. Kommunen vil imidlertid fortsette den pågående prosessen med nabokommunen for analyse av evt. forbedringspotensial ved interkommunale samarbeidsløsninger.

Behandling:

Forslag fra Arbeiderpartiet v/ repr. Sverre Nergaard - tillegg til administrasjonens tilråding:

De kommunale skatteoppkrevere har dokumentert høy løsningsgrad, gode resultater og effektiv drift og ressursbruk. Randaberg kommunestyre ser derfor ingen fordeler eller forbedringspotensiale i en statlig overtagelse av skatteinnkrevingen. Kommunen vil imidlertid fortsette den pågående prosessen med nabokommunen for analyse av evt. forbedringspotensial ved interkommunale samarbeidsløsninger.

Ved avstemming ble administrasjonens tilråding med tillegg av Arbeiderpartiets forslag enstemmig vedtatt.

57

Administrasjonens tilråding til vedtak:

Randaberg kommunestyre mener skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal oppgave og går i mot skatteoppkreverutvalgets forslag om å statliggjøre skatteoppkreverkontorene.

Grunnlagsdokumenter:

- Skatteoppkreverutvalgets innstilling, NOU 2004: 12
- Brev fra finansdepartementet 18.06.04 til høringsinstansene.

Bakgrunnen for saken:

I Norge er det fellesinnkreving av inntektsskatt, formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på vegne av alle skattekreditorer. Disse skattekreditorer er staten, fylkeskommunen, kommunen og folketrygden. Fellesinnkrevingen utføres av de kommunale skatteoppkreverne, som også fører skatteregnskap og utøver arbeidsgiverkontroll på fellesinnkrevingens område. I 2004 omfatter fellesinnkrevingen snaut 400 milliarder kroner, derav ca. en fjerdedel til kommunene og fylkeskommunene og ca. tre fjerdedeler til staten og folketrygden. Utenom fellesinnkrevingen har de kommunale skatteoppkrevere normalt også ansvaret for innkrevingen av rent kommunale skatter – deriblant eiendomsskatten i de kommuner man har det.

De øvrige statsskatter og avgifter for 2004 utgjør ca. 300 milliarder kroner og innkreves av statlige innkreivingsmyndigheter (skattefogder, tollkasserere, Statens innkreivingsentral m.v.). Dette omfatter petroleumsskatter, merverdiavgift, arveavgift, toll, skatt utlignet ved Sentralskattekontoret for utenlandssaker og særavgifter.

Stortinget har flere ganger det siste tiåret behandlet forslag om å statliggjøre skatteoppkreverfunksjonen. Både ved behandlingen av St.prp. nr. 44 i 1994 (ROSA-utredningen) og ved behandlingen av St.prp. nr 41 i 1996 (STRADEC-utredningen), avviste Stortinget å statliggjøre skatteinnkrevingen i Norge.

Utgangspunktet for å vurdere statliggjøring på ny har blant annet vært Riksrevisjonens redegjørelser om undersøkelser vedrørende gjennomføring av stedlig arbeidsgiverkontroll og innfordring av utestående skatter og avgifter. Finansdepartementet varslet i 2002 at de ville gjennomføre en bred utredning av tiltak for resultatforbedring av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteoppkreverutvalget ble oppnevnt 26. mai 2003 og leverte sin rapport til Finansdepartementet 12. mai 2004. Utvalgets mandat har i korthet gått ut på å foreslå tiltak som kan gi resultatforbedringer av skatteoppkreverfunksjonen, både innenfor en fortsatt kommunal organisering av funksjonen og alternativt innenfor en statlig organisering.

Saksopplysninger:

Utvalget er gjennomgående samstemt når det gjelder vurderinger og forslag til funksjonelle forbedringstiltak, og om at disse kan gjennomføres uavhengig av organisatorisk løsning.

f t

Tiltakene dreier seg eksempelvis om hyppigere rapportering og betaling av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, innføring av gebyr ved betalingsmislighold og ved utleggstrekk, mer effektive sanksjoner og økt elektronisk tilgang til ulike registre. Utvalget fremmer ikke her ferdig utredede forslag, men anbefaler videre utredning og oppfølging på en rekke områder.

Videre har utvalget vurdert tre alternative modeller for organisering av skatteoppkreverfunksjonen. Utvalget har delt seg i et flertall på fem medlemmer og et mindretall på to medlemmer når det gjelder forslag til strukturelle forbedringstiltak. Flertallet, bestående av alle de ikke-kommunale medlemmene, anser en statlig organisering av skatteoppkrevingen som mest naturlig ut fra oppgavens innhold og karakter. Mindretallet, de kommunale medlemmene, mener de fleste argumenter taler for fortsatt kommunal organisering av funksjonen. Flertallet og mindretallet har også ulike oppfatninger av omkostninger og eventuelle provenyendringer ved en endret organisering.

Utvalget har ikke tatt endelig stilling til eller utredet nærmere de organisatoriske løsninger ved en eventuell statlig overtakelse, men de har tatt utgangspunkt i en mulig modell der det etableres egne regionkontor for tvangsinnfordring (dvs. kemnerkontor) samtidig som frivillig betaling, føring av skatteregnskap og utøvelse av arbeidsgiverkontroll håndteres av ligningskontorene. Flertallet i skatteoppkreverutvalget ønsker å overføre 60-70 % av dagens oppgaver til ligningskontorene. Resten – tvangsinnkrevingen – skal etter planen utføres av statlige tvangsinnkrevingkontor. Antall slike er høyst usikkert, men tallet vil trolig ligge et sted mellom 6 og 100. Dette kan få store konsekvenser for de ansatte, da det ikke ligger i kortene at alle ansatte skal overtas av Staten.

Kommunal skatteinnkreving er av vesentlig betydning for å bevare kommunal økonomisk selvvråderett og bevare kommunens sentrale rolle i lokalsamfunnet. Delvis tilbakeføring av selskapsskatten til kommunene vil være et forsterkende motiv for kommunen til å satse på innfordring av skatt. Forslaget om å statliggjøre skatteinnkrevingen bryter med dette.

Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen er i tillegg til kommunal økonomisk selvvråderett nødvendig da dette sikrer:

- HØY LØSNINGSGRAD/GODE RESULTATER, SAMT EFFEKTIV DRIFT OG RESSURSBRUK.

De kommunale skatteoppkrevere klarer å innkreve mellom 99 og 100 % av all utlignet skatt. Små kommuner har like gode innkrevingresultater som store kommuner. Dette skyldes at skatteinnkreving grunnleggende dreier seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter. Effekten av en statliggjøring er ikke utredet og det er vanskelig å kunne argumentere for at det er noe å tjene på en statliggjøring av skatteinnkrevingen.

- GOD BRUKERSERVICE.

Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverkontor utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverkontor scorer vesentlig bedre enn de statlige innkrevingkontor når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen.

FT

- GOD RETTSSIKKERHET.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skattyterne, blant annet ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene side fastsettelse av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten.

Avstanden mellom fastsettelse og innkreving av skatt er slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og behandlinger av skatteinnkrevingen i Stortinget. Statlige ligningskontor og kommunale skatteoppkreverkontor, slik det er i dag, gir den beste rettssikkerheten.

- KOMMUNALT ANSVAR.

Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyre. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale offentlige budsjett. Forslaget om å gjeninnføre selskapsskatt som kommunal inntektskilde er ett eksempel på et slikt tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Dersom ansvaret for innkrevingen overføres til Staten og innkrevingskompetansen i kommunene faller bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament, og framtidige inntektsreformer vil bli vanskeliggjort.

- FOLKEVALGT KONTROLL OG INNSYN.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll, blant annet gjennom skatteutvalgene. Ved en statliggjøring og sentralisering vil det medføre et system med store, statlige regionkontor, og dermed redusert mulighet for folkevalgte til innsyn i de forskjellige saker.

- EFFEKTIV DRIFT OG RESSURSBRUK.

Kommunene driver skatteinnkrevingen svært effektivt, det vises på gjennomsnittet av resultatene på landsbasis. I de fleste kommuner gjennomføres skatteinnkrevingen i det samme miljø som kommunens innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Dermed blir det også mulig å opprettholde levedyktige innkrevingsmiljø i de små kommuner.

Dagens skattebetalingsordning, som fungerer svært godt, vil ved den foreslåtte statlige organisasjonsmodell, bli erstattet av en statlig tvangsinnfordring. Skattyterne vil oppleve stigmatisering ved at frivillig betaling og tvangsinnfordring skille fra hverandre og plasseres i forskjellige organisasjoner.

Statliggjøring av skatteinnkrevningen vil medføre store overgangskostnader. Det skal etableres nye kontorer med de etablerings-, drifts- og planleggingskostnader det medfører. Besparelsene på kommunal side ved å fjerne noen få ansatte i hver kommune, vil være minimale. Ansettelse, opplæring og kompetanseoppbygging for nye skatteoppkrevere vil medføre en betydelig utfordring. Statliggjøring av skatteinnkrevningen vil medføre et provenytnap i en periode som vil strekke seg over flere år. Et forsiktig anslag tilsier et provenytnap på 5 milliarder kroner over en 3 års periode.

Administrasjonens vurdering:

Rådmannen mener forslaget om statliggjøring av skatteinnkrevningen med tilhørende sentralisering og omorganisering er mangelfullt utredet, og mangelen på analyser og konsekvensutredning gir en betydelig usikkerhet i vurderingen av forslaget. Det er selvsagt viktig å hele tiden forbedre og eventuelt omorganisere funksjoner som ikke fungerer godt, men også like viktig å være kritisk til forslag om å omorganisere noe som fungerer godt.

Rådmannen mener det er svært viktig for kommuneNorge å beholde skatteinnkrevningen som en kommunal oppgave, men er selvsagt åpen for andre kommunale samarbeidsløsninger. I den forbindelse har Randaberg kommune startet en prosess med tre andre kommuner, Stavanger, Sandnes og Sola, der man vil gjennomgå og analysere om det er områder vi kan samarbeide på.

Rådmannen mener den kommunale skatteinnkrevningen fungerer meget bra med gode resultater.

Saksbehandler: Tore B. Helvig

Særutskrift:

Finansdepartementet, Skattelovavdelingen, P.b. 8008 Dep., 0030 Oslo
Kommunenes Sentralforbund, P.b. 1378 Vika, 0114 Oslo
N.K.K., P.b. 1265 Vika, 0111 Oslo
Regnskaps sjef